

ENGINE

Teaching online electronics, microcontrollers and programming in Higher Education

**Output 2: Online Course for Microcontrollers:
syllabus, open educational resources**

Practice leaflet: Module_2-6 Timer

Lead Partner: International Hellenic University (IHU)

Δήλωση

Αυτό το αρχείο συντάχθηκε στο πλαίσιο του έργου ENGINE. Όπου έχουν χρησιμοποιηθεί άλλα δημοσιευμένα και αδημοσίευτα υλικά, αυτά έχουν αναγνωρισθεί.

Πνευματική ιδιοκτησία

© Copyright 2021 - 2023 the [ENGINE](#) Consortium

Warsaw University of Technology (Poland)

International Hellenic University (IHU) (Greece)

European Lab for Educational Technology- EDUMOTIVA (Greece)

University of Padova (Italy)

University of Applied Sciences in Tarnow (Poland)

Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται.

Αυτό το έγγραφο έχει άδεια Creative Commons Attribution-NonCommercial- NoDerivatives 4.0 International License.

Αυτό το έργο έχει χρηματοδοτηθεί με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτή η έκθεση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

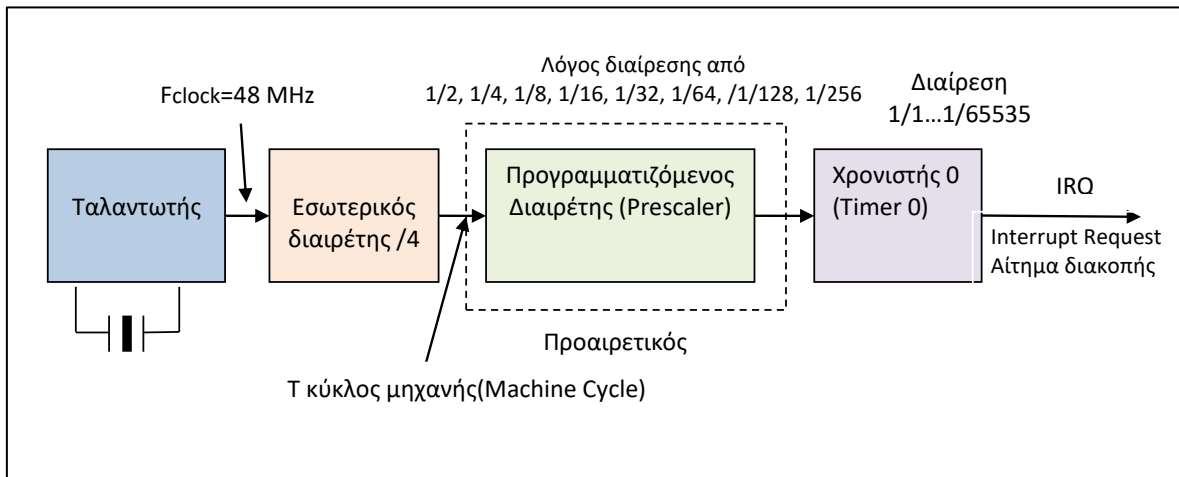
Πίνακας Περιεχομένων

Δραστηριότητες.....	4
1. Διακοπή από τον Timer0 κάθε 10ms.....	4
2. Συνάρτηση καθυστέρησης με χρήση του timer0	7

Δραστηριότητες

1. Διακοπή από τον Timer0 κάθε 10ms

Να γραφεί πρόγραμμα με ρουτίνα διακοπών από τον Timer0 με το οποίο αναβοσβήνουν τα LED τα οποία συνδέονται στην πόρτα B κάθε 200 ms. Προσοχή! Στο πρόγραμμα δεν θα χρησιμοποιηθούν καθόλου συναρτήσεις χρονοκαθυστερήσης. Ως βάση χρόνου, θα ρυθμιστεί ο Timer0 να προκαλεί μία διακοπή κάθε 10ms.

⇒ Υπολογισμός της αρχικής τιμής του Timer0 ώστε να συμβαίνουν διακοπές κάθε 10 ms

Η συχνότητα στην είσοδο του προγραμματιζόμενου διαιρέτη (prescaler) θα είναι: $48/4 \text{ MHz} = 12 \text{ MHz}$

Η περίοδος αυτή ονομάζεται κύκλος μηχανής (MC Machine Cycle) και θα είναι: $T = 1/12\text{MHz} = 0,08333\mu\text{s} = 83,33 \text{ ns}$. Δηλαδή ένας κύκλος μηχανής είναι **83,33 ns**

Η συχνότητα στην είσοδο του χρονιστή 0 (Timer0), δηλαδή στην έξοδο του prescaler θα είναι: $12 * 1/64 \text{ MHz} = 0,1875\text{MHz}$

Αντίστοιχα, η περίοδος στην είσοδο του χρονιστή 0 (Timer0), δηλαδή στην έξοδο του prescaler θα είναι: $83,33 \text{ ns} \times 64 = 5333\text{ns}$

⇒ Θα πρέπει να υπολογισθεί η αρχική τιμή στον timer0 έτσι ώστε να συμβαίνει υπερχειλίση του timer0 κάθε 10 ms.

Υπερχειλίση του timer0 σημαίνει μετάβαση από την τιμή FFFF στην τιμή 0000. Ο χρόνος που χρειάζεται ο timer0 για να μεταβεί από την αρχική τιμή που θα του δοθεί μέχρι να γίνει υπερχειλίση (και επομένως διακοπή) θα πρέπει να είναι:

$$10\text{ms} = 10\,000 \mu\text{s} = 10\,000\,000 \text{ ns}$$

$$\text{Υπενθυμίζεται ότι } (\text{FFFF})_{\text{h}} = (\text{65535})_{\text{d}}$$

Το πλήθος των βημάτων από την αρχική τιμή του Timer0 έως ότου γίνει υπερχειλίση θα είναι:

$$65536 - (\text{Αρχική τιμή του Timer0}). \text{ Δηλαδή θα πρέπει: } [65536 - (\text{Αρχική τιμή του Timer0})] \times 5333 \text{ ns} = 10\,000\,000 \text{ ns.}$$

$$65536 - (\text{Αρχική τιμή του Timer0}) = (10\,000\,000) / 5333 \Leftrightarrow 65536 - (\text{Αρχική τιμή του Timer0}) = 1875 \Leftrightarrow$$

$$(\text{Αρχική τιμή του Timer0}) = 65536 - 1875 = \mathbf{63661}$$

<p>(20 λεπτά)</p>	<p>Βήμα 1. Υλοποίηση του κυκλώματος</p> <p>Βήμα 2. Ολοκλήρωση κώδικα</p> <p>Βήμα 3. Μεταφορά κώδικα στον μικροελεγκτή</p> <p>Βήμα 4. Έλεγχος λειτουργίας</p>
-------------------	--

Υλοποίηση του κυκλώματος. Διασύνδεση PORTB με 8 LEDs

The diagram illustrates the hardware connection for controlling 8 LEDs using the PORTB pins of a PIC18F4550 microcontroller. Each LED (D1-D8) is connected to a corresponding PORTB pin (RB0-RB7) through a 330 Ohm current-limiting resistor (R1-R8). The LEDs are labeled as LED-RED. A USB pin (VUSB) is connected to pin 18 of the microcontroller. The pinout for the PIC18F4550 is detailed in the table below:

Pin	Function
2	RA0/AN0
3	RA1/AN1
4	RA2/AN2/VREF
5	RA3/AN3/VREF
6	RA4/T0CK1/C10
7	RA5/AN4/SS/L
14	RA6/OSC2/CLK
13	OSC1/CLK1
33	RB0/AN12/INT0
34	RB1/AN10/INT1
35	RB2/AN8/INT2
36	RB3/AN9/CCP2
37	RB4/AN11/KBI0
38	RB5/KBI1/PGM
39	RB6/KBI2/PGC
40	RB7/KBI3/PGD
18	VUSB

Figure 1. Διασύνδεση

<p style="text-align: center;">Βήμα 2 (5 λεπτά)</p>	<p style="text-align: center;">Μελετήστε τον παρακάτω κώδικα</p> <pre> #include <main.h> #define PORTB=0xF81 void init (void); //Δήλωση της ρουτίνας αρχικοποίησης void timer0_int(void); //Δήλωση της ρουτίνας διακοπών από τον timer0 int counter1=20; //Δήλωση μεταβλητής για μέτρηση των διακοπών. //Στη μεταβλητή αυτή δίνεται η αρχική τιμή 20. void main(){ init(); // Κλήση της ρουτίνας των αρχικών ρυθμίσεων while (TRUE){ // το κύριο πρόγραμμα δεν κάνει τίποτα. Εκτελεί έναν ατέρμονα βρόχο } } // Αρχή ρουτίνας εξυπηρέτησης της διακοπής // Οδηγία ότι η επόμενη ρουτίνα είναι η ρουτίνα εξυπηρέτησης της από τον Timer0 #define INT_TIMER0 void timer0_int(void){ //αρχική τιμή του timer0 ώστε η επόμενη διακοπή να συμβεί σε χρόνο ίσο με 10 ms set_timer0(63661); counter1--; if (counter1==0){ counter1=20; PORTB=PORTB^0b11111111; // με την λογική πράξη του αποκλειστικού //ή (Exclusive OR) ανάμεσα στην PORTB και //την τιμή 11111111 αλλάζουμε την κατάσταση //όλων των bit της PORTB // Κάθε 20 διακοπές αλλάζουν όλα τα bit της πόρτας B } } // Αρχή ρουτίνας αρχικών ρυθμίσεων void init (void) { // Ρύθμιση του προγραμματιζόμενου διαιρέτη στην τιμή 1/64 SETUP_TIMER_0(T0_INTERNAL T0_DIV_64); // Αρχική τιμή του timer0 ώστε να συμβαίνουν διακοπές κάθε 10 ms set_timer0(63661); // Ενεργοποίηση της διακοπής από τον timer0 enable_interrupts(INT_TIMER0); // Ενεργοποίηση του γενικού διακόπτη των διακοπών enable_interrupts(GLOBAL); set_tris_b(0x00); PORTB=0x00; } // Interrupt κάθε (65536-63661)*[1/(Fclock/4)]*Prescaler = 9.994ms </pre>
<p style="text-align: center;">Βήμα 3 (3 λεπτά)</p>	<p style="text-align: center;">Δημιουργήστε το hex file και φορτώστε το στον μικροελεγκτή</p>
<p style="text-align: center;">Βήμα 4 (2 λεπτά)</p>	<p style="text-align: center;">Ελέγξτε ότι το κύκλωμα λειτουργεί σωστά</p>

2. Συνάρτηση καθυστέρησης με χρήση του timer0

Σε αυτήν την δραστηριότητα θέλουμε με την χρήση του Timer0 να δημιουργήσουμε μία δική μας συνάρτηση “delay” που να διαρκεί 100μs.

⇒ Υπολογισμός της αρχικής τιμής του Timer0 ώστε να συμβαίνουν διακοπές κάθε 100 μs

Η συχνότητα στην είσοδο του προγραμματιζόμενου διαιρέτη (prescaler) θα είναι:
 $48/4 \text{ MHz} = 12 \text{ MHz}$

Η περίοδος αυτή ονομάζεται κύκλος μηχανής (MC Machine Cycle) και θα είναι:
 $T = 1/12\text{MHz} = 0,08333\mu\text{s} = 83,33 \text{ ns}$. **Δηλαδή ένας κύκλος μηχανής είναι 83,33 ns**

Έστω ότι **δεν** χρησιμοποιούμε προγραμματιζόμενο διαιρέτη! Η περίοδος στην είσοδο του χρονιστή 0 (Timer0) θα είναι: $83,33 \text{ ns} \times 1 = 83,33\text{ns}$

⇒ Θα πρέπει να υπολογισθεί η αρχική τιμή στον timer0 έτσι ώστε **να συμβαίνει υπερχειλίση του timer0 κάθε 100 μs**.

Υπερχειλίση του timer0 σημαίνει μετάβαση από την τιμή FFFF στην τιμή 0000. Ο χρόνος που χρειάζεται ο timer0 για να μεταβεί από την αρχική τιμή που θα του δοθεί μέχρι να γίνει υπερχειλίση (και επομένως διακοπή) θα πρέπει να είναι:

$$100 \mu\text{s} = 100\,000 \text{ ns}$$

$$\text{Υπενθυμίζεται ότι } (\text{FFFF})_{\text{h}} = (\text{65535})_{\text{d}}$$

Το πλήθος των βημάτων από την αρχική τιμή του Timer0 έως ότου γίνει υπερχειλίση θα είναι:
 $65536 - (\text{Αρχική τιμή του Timer0})$. Δηλαδή θα πρέπει:
 $[65536 - (\text{Αρχική τιμή του Timer0})] \times 83,33 \text{ ns} = 100\,000 \text{ ns}$.

$$65536 - (\text{Αρχική τιμή του Timer0}) = (100\,000) / 83,33 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow (\text{Αρχική τιμή του Timer0}) = 65536 - 1200 = \mathbf{64336}$$

(10 λεπτά)	<p style="text-align: center;">*** Το κύκλωμα είναι ίδιο με την προηγούμενη δραστηριότητα ***</p> <p>Βήμα 1. Μελέτη του κώδικα</p> <p>Βήμα 2. Μεταφορά κώδικα στον μικροελεγκτή</p> <p>Βήμα 3. Έλεγχος λειτουργίας</p>
Βήμα 1 (4 λεπτά)	<p>Μελετήστε τον παρακάτω κώδικα</p> <pre>#include <main.h> #byte PORTB=0xF81 //δηλώσεις συναρτήσεων void init (void); void timer0_int(void); //συνάρτηση που με χρήση Timer0 θα μετράει 100μs</pre>

	<pre> void mydelay_100us(int); int32 counter_time=0; //Δήλωση μεταβλητής για μέτρηση των διακοπών. //Στη μεταβλητή αυτή δίνεται η αρχική τιμή 0. //Θα αυξάνεται κατά 1 κάθε 100 μs int32 counter_time_old=0; //Μεταβλητή που χρησιμοποιείται στην αυτοσχέδια ρουτίνα καθυστέρησης. int32 aaa=1; // ακέραιη μεταβλητή που χρησιμοποιείται σαν όρισμα στην //αυτοσχέδια ρουτίνα καθυστέρησης // Κύριο πρόγραμμα void main(){ init(); // Κλήση της ρουτίνας των αρχικών ρυθμίσεων while (TRUE){ PORTB=PORTB^0b11111111; mydelay_100us(500); //καθυστέρηση 500X100μs=50 000 μs= 50 ms } } // Αρχή ρουτίνας εξυπηρέτησης της διακοπής #INT_TIMER0 void timer0_int(void) { set_timer0(64336); //αρχική τιμή του timer0 ώστε η επόμενη διακοπή να συμβεί σε // χρόνο ίσο με 100 μs counter_time++; // Ο μετρητής διακοπών αυξάνεται κατά 1 κάθε 100 μs // Χρησιμοποιείται για να μετράμε καθυστέρηση σε // πολλαπλάσια των 100 μs } // Αρχή ρουτίνας αρχικών ρυθμίσεων void init (void) { SETUP_TIMER_0(T0_INTERNAL T0_DIV_1); // Ρύθμιση του προγραμματιζόμενου διαιρέτη(prescaler) στην τιμή 1 set_timer0(64336); // Αρχική τιμή του timer0 ώστε να συμβαίνουν διακοπές κάθε 100 μs enable_interrupts(INT_TIMER0); // Ενεργοποίηση της διακοπής από τον timer0 enable_interrupts(GLOBAL); // Ενεργοποίηση του γενικού διακόπτη των διακοπών set_tris_b(0x00); PORTB=0x00; } //Κώδικας ρουτίνας καθυστέρησης aaax100μs ----- void mydelay_100us(aaa){ counter_time_old=counter_time; // Ο counter_time_old παίρνει την τιμή του χρόνου // την στιγμή που μπαίνουμε στην ρουτίνα while(counter_time < counter_time_old+aaa) { } //Αναμονή έως ότου ο μετρητής χρόνου φτάσει // την τιμή του χρόνου τη στιγμή που μπαίνουμε στην ρουτίνα + aaa } </pre>
<p>Βήμα 2 (4 λεπτά)</p>	<p>Δημιουργήστε το hex file και φορτώστε το στον μικροελεγκτή</p>
<p>Βήμα 3 (2 λεπτά)</p>	<p>Ελέγξτε ότι το κύκλωμα λειτουργεί σωστά</p>